Öznel ve Nesnel Yargılar, Sınıflandırma

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Nesnel yargı:** Kişiden kişiye değişmeyen, doğruluğu araştırılarak kanıtlanabilen yargıdır: "Kütüphane 1968'de açıldı." Sayılar, tarihler, ölçülebilir bilgiler nesneldir.
- **Öznel yargı:** Kişisel görüş, duygu ve beğeniye dayanan, kanıtlanamayan yargıdır: "Bu kütüphane şehrin en huzurlu yeridir." **bence, bana göre, güzel, sıkıcı, en iyi** gibi ifadeler ipucu verir.
- **Dikkat:** Bir yargının doğru ya da yanlış olması onun nesnel olup olmadığını değiştirmez. "Ankara İzmir'den kalabalıktır." nesneldir; çünkü sayılarla kontrol edilebilir.
- **Sınıflandırma:** Bilgiler ortak özelliklerine göre gruplandırılır. Ölçüt olarak **tür** (şiir, hikâye, haber), **gerçek-hayal ürünü olma**, **öznellik-nesnellik**, **öncelik-sonralık** (olayların sırası) kullanılabilir.
- **Grupları adlandırma:** Sınıflandırma sonunda her grup, ortak niteliğini yansıtan bir adla adlandırılır; sonuçlar liste, tablo ya da şemayla gösterilebilir.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Aşağıdaki cümlelerin **öznel** mi **nesnel** mi olduğunu yazınız.
a) Ney, kamıştan yapılan bir çalgıdır.
b) Neyin sesi insanın içini ısıtır.
c) Türkiye'nin başkenti Ankara'dır.
ç) En güzel mevsim sonbahardır.

2 Aşağıdaki cümlelerden hangisi **nesnel** bir yargıdır?

A) Selimiye, dünyanın en etkileyici yapısıdır.
B) Selimiye'yi görünce insan büyüleniyor.
C) Selimiye Camisi Edirne'dedir.
D) Bence Selimiye'nin kubbesi masalsı bir güzellikte.

3 Aşağıdaki cümlelerden hangisi **öznel** bir yargıdır?

A) Bu kitap, okuduğum en sıkıcı kitaptı.
B) Bu kitap 240 sayfadır.
C) Kitap 2019 yılında basıldı.
D) Kitabın kapağında bir gemi resmi var.

4 Aşağıdaki kelime ve ifadelerden hangileri genellikle **öznel** anlatımın ipucudur? Daire içine alınız.
bence metre en güzel 1923 bana göre yüzde 20 harika kilogram

5 Aşağıdaki ifadelerin başına doğruysa **D**, yanlışsa **Y** yazınız.
(…) Nesnel yargılar kanıtlanabilir.
(…) Öznel yargılar kişiden kişiye değişebilir.
(…) Sayı içeren her cümle mutlaka öznel yargıdır.
(…) Haber metinlerinde nesnel anlatım ağır basar.

6 "**Kilim**" hakkında bir nesnel, bir öznel cümle yazınız.

7 Aşağıdaki metin türlerinden hangisi **hayal ürünü** bir metindir?
A) Haber B) Masal C) Ansiklopedi maddesi D) Hava durumu raporu

8 Aşağıdaki metin türlerini **gerçek** ve **hayal ürünü** olarak iki gruba ayırınız.
masal haber fabl biyografi hikâye gezi yazısı

9 "Önce boyalar suya serpilir, sonra kâğıt suyun üzerine bırakılır." cümlesindeki olaylar hangi ölçüte göre sıralanmıştır?
A) Öznellik-nesnellik B) Gerçek-hayal ürünü olma C) Tür D) Öncelik-sonralık

10 "**Okul kütüphanemiz**" konusunda sınıf arkadaşınızın bir nesnel yargısı ile sizin bir öznel yargınızı birer cümleyle yazınız.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Metindeki numaralanmış cümlelerden hangileri **öznel**dir?

> (I) Kentimizin halk kütüphanesi 1968 yılında açıldı. (II) Bina, bence şehrin en huzurlu yeridir. (III) Kütüphanede bugün 40 binden fazla kitap bulunuyor. (IV) Okuma salonunun büyük pencereleri insana gerçekten ilham veriyor. (V) Kütüphane hafta içi 09.00-19.00 saatleri arasında açıktır.

A) I ve III B) II ve IV C) III ve V D) I ve V

12 11. sorudaki metinde **nesnel** cümleleri belirleyip bunları neye göre kontrol edebileceğinizi yazınız.

13 "Karagöz oyunları en eğlenceli seyirlik oyunlardır." cümlesi neden **öznel**dir?

A) Eğlenceli bulmak kişiden kişiye değiştiği için
B) İçinde bir tarih bulunduğu için
C) Karagöz gerçek bir kişi olduğu için
D) Soru cümlesi olduğu için

14 Aşağıdaki cümlelerin hangisi yanlış bir bilgi içerse de **nesnel**dir?

A) Pazartesi haftanın en zor günüdür.
B) Hafta sonları insanı dinlendirir.
C) Bana göre cuma en güzel gündür.
D) Bir hafta sekiz gündür.

15 Tablodaki cümleleri **öznel** ve **nesnel** olarak sınıflandırınız.

Cümle	Öznel / Nesnel
Çini fırınları 900 derecenin üzerinde ısıtılır.	
Mavi çiniler insana huzur verir.	
İznik, çinileriyle tanınan bir ilçedir.	
Çini sanatı öğrenmesi en keyifli sanattır.	

16 Aşağıdaki olayları **öncelik-sonralık** ölçütüne göre sıralayınız.
(…) Oyuncular sahneyi selamladı.
(…) Seyirciler salona girdi.
(…) Perde açıldı ve oyun başladı.
(…) Işıklar karardı.

17 Bir haber metninde aşağıdaki cümlelerden hangisinin bulunması **uygun değildir**?

A) Sergi 12 Mart'ta açıldı.
B) Sergide 60 eser yer alıyor.
C) Bence bu sergi yılın en başarılı etkinliğiydi.
D) Sergi ücretsiz olarak gezilebilir.

18 Aşağıdaki öznel cümleyi, aynı konuyu anlatan **nesnel** bir cümleye dönüştürünüz.
"Kitap fuarı muhteşemdi, herkes bayıldı."

19 Aşağıdaki kelimeleri **kendi belirleyeceğiniz bir ölçüte** göre iki gruba ayırınız ve grupları adlandırınız.
ney, çini, kanun, hat, bağlama, ebru, kaval, minyatür

20 Aşağıdaki cümlelerden hangisi **hem nesnel bir bilgi hem öznel bir yorum** içermektedir?

A) Köprü 1580'de yapıldı ve bence nehrin en zarif süsüdür.
B) Köprü 1580'de yapıldı.
C) Köprü taştan yapılmıştır.
D) Köprünün kemeri 20 metredir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Metinle ilgili hangisi **söylenemez**?

> Kasabamızdaki taş köprü 1603 yılında yapıldı. Köprünün uzunluğu 94 metre, genişliği 6 metredir. On bir kemerden oluşan köprü, 2015'te onarıldı. Akşam güneşinde kemerlerin suya yansıması, dünyadaki hiçbir manzarayla kıyaslanamaz.

A) Metinde sayısal bilgiler vardır.
B) Metnin son cümlesi bir değerlendirme içerir.
C) Metinde tarih bilgisine yer verilmiştir.
D) Metnin tamamı nesnel yargılardan oluşmaktadır.

22 Metinde kullanılan **öznel** ifadeleri bulunuz. Metni nesnel bir haber metnine dönüştürmek için bu ifadeleri nasıl değiştirirdiniz?

> Dün okulumuzda harika bir tiyatro gösterisi sahnelendi. Oyuncuların hepsi inanılmaz yetenekliydi. Gösteriyi 300 kişi izledi. Bence bu oyun, bu yıl izlediğimiz en güzel oyundu.

23 Aşağıdaki sınıflandırmalardan hangisinde **ölçüt ile gruplar uyumsuzdur**?

A) Ölçüt: öncelik-sonralık / Gruplar: şiirler ve hikâyeler
B) Ölçüt: tür / Gruplar: şiirler ve hikâyeler
C) Ölçüt: gerçek-hayal ürünü olma / Gruplar: gerçek olaylar ve hayalî olaylar
D) Ölçüt: öznellik-nesnellik / Gruplar: kişisel görüşler ve kanıtlanabilir bilgiler

24 Metindeki bilgileri **öncelik-sonralık** ölçütüne göre iki gruba ayırınız ve grupları adlandırınız.

> Eskiden kitaplar elle yazılır, bir kitabın çoğaltılması aylar sürerdi. Kütüphaneler yalnızca sarayların ve medreselerin içindeydi. Bugün ise matbaalar bir günde binlerce kitap basıyor. İnternet sayesinde e-kitaplara her yerden ulaşılabiliyor.

25 "Bu şehir, ülkenin en kalabalık şehridir." ve "Bu şehir, ülkenin en güzel şehridir." cümleleriyle ilgili hangisi **doğrudur**?

A) İkisi de "en" kelimesini içerdiği için özneldir.
B) Birincisi nüfus sayımıyla kontrol edilebildiği için nesnel, ikincisi beğeniye dayandığı için özneldir.
C) İkisi de nesneldir.
D) Birincisi öznel, ikincisi nesneldir.

26 Aşağıdaki cümleleri **tür** ölçütüne göre sınıflandırınız ve grupları adlandırınız.
a) "Kurnaz tilki kargaya, 'Sesin ne güzel!' dedi."
b) "Belediye, yeni kütüphanenin yarın açılacağını duyurdu."
c) "Evvel zaman içinde bir padişahın üç kızı varmış."
ç) "Hava sıcaklığının hafta sonu 30 dereceye çıkması bekleniyor."

27 Bir öğrenci, izlediği belgeseli "öznellik-nesnellik" ölçütüne göre sınıflandırmıştır. Aşağıdakilerden hangisi **"nesnel bilgiler"** grubuna girmelidir?

A) Anlatıcının sesi çok etkileyiciydi.
B) Belgeselin müziği beni duygulandırdı.
C) Kilimlerde en çok kök boyadan elde edilen kırmızı kullanılır.
D) Bu belgesel herkesin izlemesi gereken bir yapım.

28 Bir kitap tanıtım yazısı hazırlıyorsunuz. Yazınıza koymak için kitapla ilgili **iki nesnel** ve **iki öznel** cümle yazınız. Hangisinin hangisi olduğunu belirtiniz.

29 Bir müze gezisinden sonra yazılan aşağıdaki cümlelerden hangisi öznel bir yargı **içermez**?

A) Müzenin bahçesi masal gibiydi.
B) Rehberimiz konuyu biraz sıkıcı anlattı.
C) Müzedeki en ilgi çekici eser bence çini vazoydu.
D) Müze pazartesi günleri ziyarete kapalıdır.

30 Paragraftaki bilgileri "gerçek - hayal ürünü" ölçütüne göre sınıflandıran bir öğrenci hangi cümleyi **hayal ürünü** grubuna koymalıdır?

> (I) Dedem, bu kilimi 1970'te bir pazardan almış. (II) Kilim, kırmızı ve lacivert renklerle dokunmuş. (III) Gece olunca kilim, desenlerindeki hikâyeleri bana fısıldardı. (IV) Bugün kilim evimizin salonunda duruyor.

A) (I) B) (II) C) (III) D) (IV)

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**